

Starinat

Toarie ja Lari Huovisen sukuseuran tiedotuslehti • Helmikuu 2023

Riiva Still

Huovisen muistomerkki talviasussa.

Tulevana kesänä jälleen tavataan sukumme syntysijoilla

Sukumme kokoontui viimeksi yhteen heinäkuussa 2021. Sukutapahtumaamme vietettiin silloin sukumme perinnemaisemissa pienellä mutta innokkaalla sukulaisjoukolla. Ohjelma vaali sukumme perinteitä ja meillä oli tilaisuus tutustua toinen toisiimme kesäisen viikonlopun aikana.

Tulevana kesänä pääsemme jälleen tapaamaan toisiamme niin sukukokouksessa kuin tapahtumaviikonlopun muissa riennöissä. Perinteet elävät ja ohjelmaan kuuluu jälleen mm. edesmenneiden muistopalvelukset ym. prosniekkaan kuuluvat ohjelmat. Tulevana kesänä kokoontumisen pääpaikkana on Domnan Pirtti, joka toimii sukutapaamisen keskuksena. Tapahtumaamme vietetään pe 7– su 9. heinäkuuta.

Pääteemana tulee olemaan uuden ”suku- ja kyläkirjan” julkistaminen. Kirjan on määrä valmistua tapahtumaamme mennessä ja pääsemme siihen tutustumaan sunnuntaisen päiväjuhlan

yhteydessä. Sukutapaamisen ohjelmasta kerrotaan tarkemmin kesän alussa jakeluun tulevassa Starinoissa.

Annan jo tässä vaiheessa sellaisen haasteen, että tuokaa mukanaan sukutapaamiseen joku sellainen sukumme jäsen tai muuten asiasta kiinnostunut, joka ei ole ennen tapahtumaamme osallistunut. Ehkäpä suvun synnyinseuduilla käynti antaa kipinän tutustua sukuun enemmänkin. Tunnelmahan meillä yleensä on ollut arvokkaan kulttuuriperintömme vaalimisesta huolimatta rento ja yhteenkuuluvaisuutta korostava. Toivotaan, että uutta proasniekkarahvasta saadaan mukamme Rimmin, Kuivajärven ja Hietajärven vienalaismaisemiin.

~ Markus Huovinen ~
sukuseuran puheenjohtaja

MUISTUTUS JÄSENIILLE!

Tiedättehän, että Starinat lähettään vain jäsenmaksun maksaneille jäsenille. On tärkeää, että jäsenet ilmoittavat muuttaessaan osoitteenmuutokset. Myös jäsenyydestä luopuminen tai jäsenyyden siirtäminen vaikka suvussa nuoremmille on ilmoitettava, jotta välttytään turhilta postittamis- ym. kuluilta. Ilmoittamisen voi tehdä vaikka puheenjohtajalle tai jollekin muulle hallituksen jäsenelle. Yhteystiedot löytyvät mm. Starinoista tai netin kautta.

Jos jäsenlehti, jonka mukana lasku on, ei saavuta vastaanottajaa, hän jää automaattisesti pois jakelulistalta.

Pupun jäljet Kuivajärven hangella.
Kuva: Ritva Still.

MATKAMIEHEN RISTI

Tällä paikalla kohtasi aikanaan kolme polkua: yksi vei itärajaa takana sijaitsevaan Vuokinsalmelle, toinen maaportiksi Hietajärvelle ja kolmas kohti pohjoista, Marjaskylälle. Matkamiehen ristin kohdalle tulleeseen moni matkailainen piti pienen rukoushetken, risti silmäänsä eli teki ristinmerkin ja toivoi varjehusta matkalleen.

Vanhassa ristissä oli pieni ikoni. Tarinan mukaan joku ylimielinen raimies ampui keskelle ikonia 1920-luvulla. Pieni tynnyrillä pelkosi, että ristillä ei enää ollut sijaintia, kun "Jumala on tapettu". Aiemmin ikoni pyysi paikallaan ristissä, joka aikanaan kaatui maahan ja korjattiin pois.

Nykyisen ristin on tehnyt hietajärveläinen Jussi Huovinen 1980-luvulla.

Kuivajärven koulu toimi tällä paikalla vuosina 1939 - 1988. Luterilato kyllä ylettyi jo 1800-luvun lopulla, sillä Kuivajärven ensimmäinen koulu perustettiin vuonna 1894. Sen toiminnan rahoitti ortodoksisen kirkon Pyhä Synodi.

Oppilaita koulun tuli lukuisista vieraalaiskylästä, myös itärajasta. Oppilaita olivat ensimmäisinä vuosina suomen, suomen kieli, aritmetikka, laulu ja kaunokirjoitus. Pyhän Synodin tuella toimineen, myös ortodoksisen arvojen vahvistamiseen tähtänneen koulun toiminta päättyi 1917/1918.

Suomalaisen kirkon rahoittaman koulun toiminta alkoi Kuivajärvellä vuonna 1928. Koulu toimi talvisäädän syyttymiseen asti Hiljäläntalossa. Koulun toiminta käynnistyi uudelleen vuonna 1948 Karhusen pirtissä. Koulun oma rakennus valmistui 1959. Koulu lakkautettiin vuonna 1988, kun oppilaat kävivät vähän.

Koulu- ja kirkonrakennuksessa toimi vuosina 1990 - 2009 Kajaanin ortodoksisen seurakunnan leirikoulu. Vuonna 2009 kirkonrakennus siirtyi yksityiseen omistukseen. Vanha koulutalo paloi tammikuussa 2012, ja sen paikalle kunnettiin uudisrakennus.

Hallitus 2023-2024

Puheenjohtaja Markus Huovinen, Tiilikuja 5, 62200 Kauhava
puh. 0400 169 825, markus.huovinen@pp.inet.fi

Varapuheenjohtaja Laura Huovinen, laura.huovinen@hotmail.com

Asko Kaipainen, Korkontie 111, 14700 Hauho
puh. 0400 318 932, kaipainenasko@gmail.com

Sihteeri Ritva Still, Ollilantie 35, 90440 Kempele
puh. 040 1645 707, ritva.still@gmail.com

Aila Ylioja, taloudenhoitaja, aila.ylioja@gmail.com

Sukututkimuksen ylläpito: Esa Jäppinen, Kuovinkuja 1, 40400 Jyväskylä
puh. 050 537 2287, esajii99@gmail.com

Juhlatoimikunta 2023-2024

Laura Huovinen, laura.huovinen@hotmail.com

Lea Vainio, Kirkkotie 25, 89800 Suomussalmi, puh. 050 4622 129, vainio.lea@gmail.com

Ritva Huovinen, Petkelkatu 1 A, 89600 Suomussalmi, puh. 040 728 5583

Pekka Jauhonen, Nuotiotie 22, 87700 Kajaani, puh. 050 597 4712, pjauhonen@gmail.com

Ritva Still, Ollilantie, 90440 Kempele, puh. 040 1645 707, ritva.still@gmail.com

Kirjatoimikunta 2023-2024

Ella Karttimo puh. 040 526 4880, ella@karttimo.fi

Pekka Jauhonen

Irene Rutonen

Petri Huovinen

Martti Saavinen

Toiminnantarkastajat 2023-2024

Pekka Jauhonen

Martti Saavinen, varatoiminnantarkastaja

Sukukirja valmistuu praasniekkaan

Kirja kertoo myös koulunkäynnistä pirteissä ja vihdoin omassa koulurakennuksessa. 1960-luvun puolivälissä otetussa kuvassa ovat hiihtokisatunnelmissa koululaiset Rauni Saavinen (vasemmalla), Esko Kinnunen, Pekka Karhunen ja Hilikka Huovinen. Kuva: Marja Huovinen.

Alkanut kevätkausi tarkoittaa seuramme suku- ja kyläkirjahankkeelle loppusuoraa – kerätyn aineiston ja haastattelujen muokkaamista käsikirjoitukseksi sekä kirjan ulkoasun suunnittelua ja painatusta niin, että lopputulos on selailtavissa heinäkuun alussa Kuivajärven praasniekassa.

Kirja sisältää tietoa, tarinoita ja muistikuvia Kuivajärven, Hietajärven ja Rimmin kylien sotien jälkeisestä ajasta – uudesta alusta evakkovuosien jälkeen ja elämästä eri vuosikymmeninä tähän päivään. Menneen kesän, syksyn ja vielä tämän alkuvuodenkin aikana olen saanut tavata

kaikenikäisiä suvun jäseniä kasvotusten, puhelimitse ja sähköisissä kanavissa. Suuri kiitos näistä kohtaamisista sekä kaikesta avusta, myötämielisyydestä ja tsempeistä, jota kirjahanke on saanut. Suku- ja kyläkirjan kustantaa Karjalan Sivistysseura ry, mikä on pienelle sukuseuralle kullantarvoinen apu.

Vielä helmikuun ajan voit täydentää kirjan sisältöä, jos haluat esimerkiksi:

- pohtia vienalaisten juurien, kielen tai kulttuurin merkitystä ja perintöä tässä ajassa – tervetuloa erityisesti nuoren polven ajatukset!
- jakaa jonkun tarinan tai muiston
- lähettää kirjan aihepiiriin liittyviä kuvia

Kirjoita tai soita! Teksti voi olla minkä mittainen tahansa

– jo muutama lause tai kappale voi olla tärkeä täydennys.

Ella Karttimo, puh. 040 526 4880,
ella@karttimo.fi

Talvisia tunnelmia Kuiva- ja Hietajärveltä:

Kuivajärven tsasouna. Kaikki kuvat Ritva Still.

Kuivajärvi Aronrannasta. Ylhäällä Kuivajärveä Anni Takkulan mökin rannasta.

Infotaulut Kuivajärvi ja Hietajärvi.

Muistoja vuodelta 1996 - Markku Nykänen:

Kuvassa Ilomantsin Sonkajassa syntymätaloni edustalla joskus 1950 -luvulla. Oikealla Isäni Mikon äiti Ksenia (Senja) Nykänen, os Huovinen s Kuivajärvellä ja oli naimisissa vienalaisen Kiril Nykäsen (Akonlahdelta) kanssa. Keskellä isäni sisar Olga Nykänen. Vasemmalla Olgan tytär, serkkuni Lea Vainio, kuuluu myös sukuseuramme juhlatoimikuntaan.

Pitkäaikainen Suomen kotiseutuliiton juhlissa patsastelin patsaan paljastuksessa Suomussalmen Ämmänsaaren torilla.

Kaksi päivää Suvijuhlia

Kalevalaiset Naiset kokoontuvat joka kesä yhteen vuorovuosiin Suvijuhlille ja Kulttuuripäiville. Nyt on vuorossa siis Suvijuhlat, joille Ilomantsiin odotetaan noin 250 vierasta eri puolilta maata.

Juhlapäivät ovat 8. ja 9. kesäkuuta, mutta jo edellisenä iltana perjantaina on tarjolla myös Suvipäivien osanottajille nuorisoteatteri Pogoksen esittämä Kalevala-aiheinen näytelmä Rautaa ja rakkautta. Ilomantsilaisten nuorten Lauri Jäniksen ohjauksessa tekemä teatteriesitys on saanut hienot arvostelut ja on siis näkemisen arvoinen. Samassa yhteydessä luovuttaa ilomantsilaissyntyinen taiteilija **Aira Rompio** töitään Ilomantsin kunnalle. Ilomantsilaisten toivotaan tulevan tähän teatterilta joukolla.

Lauantai aloitetaan lyhyellä avajaisjuhalla liikuntahallissa klo 12.30. Liisa Matveisen ohjaamat Pogostan Kanteletytöt soittavat. Juhlissa kuullaan rajavartioston ja seurakuntien tervehdykset. Kuukensivaaran Kultakiirat esiintyvät ja Lilja Lehtinen lausuu Mateli Kuivalattaren runoja.

Iltapäivä käytetään kiertoaajeluun, jolla tutustutaan Parppeinvaaran nähtävyyksiin, Mekrijärven Sissolan runopihaan ja Käsi-työkeskukseen. Elämänpuu-käspäikkä näyttelyyn sekä Siitsasta se alkoi -feresinäyttelyyn.

Illalla Kalevalaiset Naiset kokoontuvat sisariltaan Parppeinpiirtiin, missä syödään iltpalaa ilomantsilaisen ohjelman säestyksellä.

Sunnuntaina Kalevalaiset Naiset osallistuvat jumalanpalveluksiin

Vienan Akonlahdesta 17-vuotiaan Senja Huovisen kihlasorokka on vuodelta 1908. Senjan tytär Anni Varis on näyttelyssä suvipäivien kierroksen aikana esittelemässä arvokasta päähinettä.

Pogostan Seuran 30/5 1996

sekä luterilaisessa että ortodoksisessa kirkossa. Pääjuhla alkaa klo 13.30 liikuntahallissa. Juhlapuheen pitää amanuenssi **Laura Jetsu** aiheenaan Venäjän karjalaiset kylät ja kulttuuri. Juhlissa kuullaan kantaesityksenä Juhani Komulaisen sävellyksiä ilomantsilaisten Eija Lehdon ja Irene Malmin sekä tuupovaaralaisen Ritva Hämäläisen runoihin. Nais-

kuoro laulaa Aulis Ritalan sävellyksiä. Saimi Talvivaara lausuu Anna-Maija Raittilan runon Mateli Kuivalatar. Helkat esiintyvät Anja Kallion ohjaamina ja kanteleita kuullaan tänäänkin.

Pääjuhlaan toivotaan tervetulleeksi myös kaikki ilomantsilaiset. Juhlaan peritään pääsymaksu, johon sisältyy päiväkahvi leivonnaisineen.

Muistopatsaan

Kotiseutupäivien avajaiset keräsi Ämmänsaaren torin täyteen väkeä

Suomussalmi
Anne Seppänen

Runonlaulaja Trohkimaini Suavan muistopatsas paljastettiin eilen illansuussa Ämmänsaaren torilla Suomussalmella valtakunnallisten kotiseutupäivien avajaisten yhteydessä. Avajaiset ja patsaan paljastus keräsivät torin täydeltä väkeä.

Muistopatsashankkeen takana on Akonlahti-seura. Seuran puheenjohtaja **Markku Nykänen** on runonlaulajan pojanpojan pojanpoika.

Patsaan sijainti torin kummalla on parempi kuin hyvä. Trohkimaini Suava ja hänen jälkeläisensä olivat myös laukkukauppiaita. Torin ja bussipyssäkin läheisyys sopivat laukkukauppiaiden liikkuvaan elämään oikein hyvin", Nykänen toteaa.

Trohkimaini Suava oli akonlahtelainen runonlaulaja jolta Elias Lönnrot tallensi vuonna 1832 muun muassa Sampo-jaksen. Kultaneidon taonnan Lemminkäisen virren, Hiden hirven hiihdännän ja Sisaren turmeluksen.

Patsas symboloi sotkan munaa

Muistopatsaan munanmuoto symboloi kalevalaista symbolia sotkan munaa.

Vuolukivisen sotkan munan sisään upotettu naisfiguuri taas tuo mieleen kultaneidon ja viittaa siihen, että Trohkimaini Suava lauloi Lönnrotille Kultaneidon taonnan. Naisfiguuri on torso, koska Nykäsen sanojen mukaan "varsinainen runo, sen sielu ja henki, on jäänyt rajan sille puolelle. Suomen puolelle siitä ollut tullut vain torso."

Muistomerkin pronssisen naisfiguurin on tehnyt kuvanveistäjä **Arvo Siikamäki**. Vuolukivisen kokonaisuuden on suunnitellut Markku Nykänen. Muistomerkin raakaine on suomussalmelaista Saarikylän vuolukiveä.

Muistopatsaaseen ei kulu- nut yhtään julkista rahaa, vaan muistolaattaan nimensä saaneet sponsorit kustansivat viulut. Suomussalmen kunnan kontolle tulivat vain maahan antaminen ja teknisen henkilökunnan työpanos.

Akonlahti-seura laovutti muistopatsaan Suomussalmen kunnan omistukseen.

Suomussalmelle patsas päätettiin sijoittaa ainakin osaksi siksi, että paikkakunta on kulttuuriystävällistä seutua, ja että kunnanjohtaja oli heti mukana leikissä **Markku Nykäsen** soitettua ja kysyttyä asiasta.

Myös se, että Suomussalmi tunnetaan Vienan Karjalaa ihailleesta Ilmari Kiannosta, vaikutti ratkaisuun.

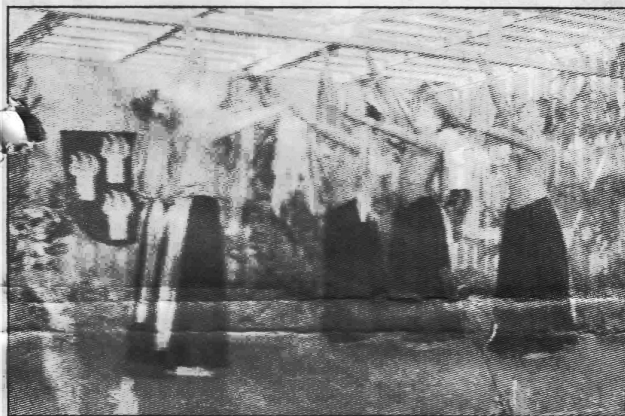
Yleisön joukosta muistopatsasta ja sen sisällä olevaa naisfiguuria kommentoitiin vastustamattoman kainuulaisesti: "Miksi tuolla naisella ei oo päätä? Van eikö oes ollu sievä, jos oes ollu pää?" "Van aottaahan tuo nuinnii."

Kalevalan juhlavuosi värittää kotiseutupäiviä

Tämänvuotisia valtakunnallisia kotiseutupäiviä värittää Kalevalan juhlavuosi.

"Tänä tuhon ja hävityksen vuotena, joka on kaikkia eurooppalaisia järkyttävästi ravistellut, kalevalainen mittely "kumpi on tiedoilta parempi, muistannalta mahtavampi" on kansainvälisessä kanssakäymisessä oivallinen lähtökohta", sanoi valtakunnallisten kotiseutupäivien avajaisissa puhunut Kotiseutuliiton varapuheenjohtaja **Samuli Onnela**.

"Rajan ja rajan kirojen rinnalle, ja toivottavasti nyt jo lopullisesti ohitse, ovat nousseet rajamaan kehityksen myönteiset piirteet. Ne hedelmät voisivat olla esimerkkinä niille inhimillisen kulttuurin alueille muuallakin maailmassa, jossa ei ole vielä päästy rajan kiroista niiden hedelmiin", sanoi Onnela.

Suomussalmelainen Promenade-tanssiryhmä esitti "Kultaiset soihdut".

Sukushop 2023

Tuotteitamme saatavana edelleen (ks. edelliset Starinat ja facebook)

Kirjat:

Pertti Virtaranta: Polku sammui. Vienalaiskylien vaiheita rajan molemmin puolin 32 €

Pertti Virtaranta: Vienan kansa muistelee 45 €

Götha Rannikko: Paastoa ja Pitoa. Ruoka- ja tapaperinnettä Kainuun karjalaiskylästä 15 €

Heikki Rytkölä: Karjala Kainuussa 22 €

Heikki Rytkölä: Viimeinen koti 22 €

Heikki Rytkölä: Huhtikuun yhdeksäs: (mm. muistoja Arhippa Perttusesta) 10 €

Muut:

Isännän viirit 4 m (Vienan värit tai sinivalkoinen) 85 €

Kylmäarkku puinen sukuseuran tunnuksella 90 €

Tilaukset ja tarkemmat tiedustelut mieluiten sähköpostilla tai puhelimitse.

Markus Huovinen

Tiilikuja 5, 62200 Kauhava

puh. 0400 169 825

sähköposti: markus.huovinen@pp.inet.fi

Riista-aita hietajoen suulla.

Toarie ja Lari Huovisen sukuseura tilaukset:

Markus Huovinen

Tiilikuja 5, 62200 Kauhava

puh. 0400 169 825, markus.huovinen@pp.inet.fi

Tilauslomake

Tilaan seuraavat sukuseuran tuotteet:

- ☐ **Polku sammui** _____ kpl
- ☐ **Isännän viiri** (karjalan värit) _____ kpl pituus: 4m
- ☐ **Isännän viiri** (sinivalkea) _____ kpl pituus: 4m
- ☐ **Paastoa ja pitoja** _____ kpl
- ☐ **Vienan kansa muistelee** _____ kpl
- ☐ **Sukuseuran pinssi** _____ kpl
- ☐ **Kylmäarkku** _____ kpl

Hinnasto:

Polku sammui	32 €
Isännän viirit 4m	85 €
Paastoa ja pitoja	15 €
Vienan kansa muistelee	45 €
Sukuseuran pinssi	2,50 €
Kylmäarkku	90 € + toim. 10€

Tilaajan nimi: _____

Osoite: _____

Postitoimipaikka: _____

Puhelin: _____

Allekirjoitus: _____

Päiväys: _____ / _____ 2023

Tilatut tuotteet toimitetaan postiennakolla ja tilaukseen lisätään postimaksu.

Isännän viirien toimitusaika on noin 3-5 viikkoa tilauksesta.

Toarie ja Lari Huovisen sukuseuran sukutietolomake

Suvun jälkeläisen: Sukunimi	Isän sukunimet	äidin sukunimet
Etunimet	Etunimet	Etunimet
Syntymäaika ja – paikka	Syntymäaika ja – paikka	Syntymäaika ja – paikka
Kuolinaika ja – paikka	Kuolinaika ja - paikka	Kuolinaika ja – paikka
Vihkiaika ja – paikka / Avoliitto	Vihkiaika ja – paikka / Avoliitto / Avioeropäivämäärä	
Asuinpaikka	Asuinpaikka	Asuinpaikka
Ammatti	Ammatti	Ammatti

Puolison sukunimi	Puolison isän sukunimi	Puolison äidin sukunimi
Etunimet	Etunimet	Etunimet
Syntymäaika ja – paikka	Syntymäaika ja – paikka	Syntymäaika ja – paikka
Kuolinaika ja – paikka	Kuolinaika ja – paikka	Kuolinaika ja – paikka
	Vihkiaika ja – paikka / Avoliitto / Avioeropäivämäärä	
Asuinpaikka	Asuinpaikka	Asuinpaikka
Ammatti	Ammatti	Ammatti

Lapset: Sukunimi, Etunimi	Syntymäaika ja – paikka	Kuolinaika ja – paikka
Lisätietoja (kirjoita tarvittaessa lomakkeen kääntöpuolelle)		
Hyväksyn antamieni tietojen käytön sukututkimuksessa		
Pvm, Allekirjoitus	Osoite	Puhelin / sähköpostiosoite

Lähetetään tiedot osoitteella:

Esa Jäppinen / Huovisen sukuseura
Kuovinkuja 1
40400 Jyväskylä